

Karacadağ Kalkınma Ajansı Tarafından
Finanse Edilen Şanlıurfa Kültürel Mirasın
Tanıtımı Projesi Kapsamında Yaptırılmıştır

HZ. İBRAHİM (AS) VE URFA

www.portalurfa.com

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM
MÜDÜRLÜĞÜ

Şanlıurfa © 2015

Peygamberler Şehri Şanlıurfa denilince ilk akla gelen Hz. İbrahim (AS)'dir. Bütün semavi dinlerin (Müslümanlık, Hıristiyanlık, Musevilik) O'nda bulunduğu ulu peygamberdir. Hz. İbrahim'in Urfa merkezli hayat hikâyesi anlatılırken Kur'an-Kerim, İncil, Tevrat ve rivayetlerden yararlanılmıştır. Buna göre: Nemrûd Bin Ken'an (muhtemelen MÖ 2.000), kendisini ilah olarak tanıtan paganist ve zalim bir hükümdardır. Kral Nemrûd, bir gece rüyasında başının üzerinde parlak bir yıldızın doğduğunu, parlaklığıyla ay ve güneşin bir mum gibi söndüğünü ve bu yıldızın yeryüzüne aydınlık saçtığını görür. Nemrûd, devrinin en meşhur müneccim ve kâhinlerini toplayarak rüyanın yorumunu ister. Yorumcular, "söz konusu yıldızın bu sene içerisinde memleketinde doğacak bir çocuğa delalet ettiğini ve bu çocuğun kendisini peygamber olarak ilan ederek hükümdarlığını sona erdireceğini" söylerler. Bunun üzerine Nemrûd, o yıl doğacak bütün çocukların öldürülmesini emreder. Alınan bu karar istisnasız bir şekilde uygulanır. Pek çok anne ve masum çocuğu öldürülür.

Harran Şehri

Hz. İbrahim (AS)'in babası Azer (Târah), Harran halkındandır. Nemrud için putlar yapan ve onlara tapan, Azer, Nuna Hatunla evli olup 8 yıldır çocuk sahibi olamamıştır. Bu yüzden Nemrud'un adamları Azer'in ailesini gözetlememektedir. Bu vahşet ortamında Nuna Hatun gebe kalır. Azer ve Nuna bu olayı herkesten saklarlar. Doğum zamanı gelince Nuna Hatun gizlice şehrin dışına çıkar ve bir mağarada çocuğu doğurmaya muvaffak olur. Adını da toplumun babası anlamına gelen "İbrahim" koyar. Bu mağaranın Balıklıgöl'ün güneydoğusundaki mağara olduğuna inanılır.

Mevlid-i Halil Mağarası (Hz. İbrahim'in Doğduğu Mağara)

Nuna Hatun her sabah süt sağma bahanesiyle gizlice mağaraya gelir, evladına gerekli bakımı yapar sonra evine döner. Hz. İbrahim (AS), Hikmet-i İlahi'nin bir tecellisi olarak 1 ayda 1 yaş büyür. Hz. İbrahim'in erken büyümesi kendisini bu ölüm fermanından kurtaracaktır. Hz. İbrahim (AS) 15 yaşına gelince (doğumunda 15 ay sonra) annesiyle birlikte eve gelir. Azer yıllar önce bir çocuğu olduğunu ve bunu yakınlarından gizlediğini artık birlikte yaşayacaklarını söyler. Azer, güvenilir bir insan olduğundan herkes sözüne inanır.

Hız. İbrahim (AS) yaşadığı toplumun aksine tanrıyı aramaya başlar. Önce yıldızları sonra ayı sonra da güneşi inceler. Bunların tanrı olamayacağına kanaat getirir. Kendi akli mantığı ile gözü ile göremeyeceğine inandığı Allah'ı bulur. İslam inancına göre Hz. İbrahim, peygamber olmadan önce kendi akli ve mantığı ile Rab'bini bulan ilk insandır. Bundan sonra Kutsal kitaplara göre Allah (CC)'tan peygamberlere emir getiren melek olan Cebrail (AS) ona gelir ve peygamberlik görevini verir. İnsanları tevhit (tek tanrı inancına) çağırması emrini getirir. Hz. İbrahim (AS) ailesinden başlayarak insanları tevhide çağırır. Kısa zamanda Hz. İbrahim (AS)'in adı çevrede duyulur ve her defasında Azer ikaz edilir. Babasının her türlü zorlamalarına karşı Hz. İbrahim (AS) asla pes etmez ve mücadelesine devam eder.

Nemrut Tahtı

Nemrûd ve ahalisi yılın belli bir gününde topluca dağa çıkıp mesire alanlarına gider piknik yaparlardı (müfessirler bu ananın Nevruz bayramı olduğuna işaret eder). Bu mesire alanının Eyyübiye İlçemizde şehri gören Nemrut Tahtı denen yer olduğuna inanılır. Böylesi bir bayram gününde Hz. İbrahim (AS) puthaneye girip eline bir balta alarak tüm putları yerle bir eder, baltayı da büyük putun boynuna asarak oradan ayrılır. Puthaneye gelen Nemrûd ve ahalisi gördüğü manzara karşısında hayretler içerisinde kalır. Hz. İbrahim (AS)'in anlattıklarını duyanlar O'nu işaret ederler. Nihayet Hz. İbrahim(AS)'i bulup onu Nemrûd'un ve halkın karşısına getirirler. Hz.İbrahim (AS) sağlam putu göstererek (boynuna balta asılı olan) onun yapmış olabileceğini söyler.

Bunun üzerine Nemrud ve çevresindekiler "Onların hareket etmeyeceklerini sen de bilirsin" derler. Hz. İbrahim (AS) "-O halde Allah'ı bırakıp da size hiçbir fayda veya zarar vermeyecek şeylere ne diye taparsınız? Yazıklar olsun size ve Allah'ı bırakıp da taptıklarınıza! Daha akıllanmayacak mısınız?" (Kur'an-ı Kerim Enbiya Suresi: 66, 67) der. Aralarında istişare edip, ceza olarak, ateş ile yakılmasına karar verirler. Nemrûd'un emri üzerine günlerce odun toplanır ve büyük meydana yığılır. Bu yerin Halil ür-Rahman Gölü (Balıklıgöl) ve çevresi olduğuna inanılır. Nemrûd ve ahalisi ateş yakılacak yere nazır tepeye çıkar (Bu gün Urfa kalesinin bulunduğu mevki). Hz. İbrahim (AS) elleri kolları bağlı bir şekilde tepeden mancınıkla ateşe doğru atılır. Allah'ın emriyle Cebrail (AS) ulaşarak: "-Ey İbrahim Allah'ın sana selamı var, bir ihtiyacın var mı?" diye sorar. Hz. İbrahim (AS): "-Hayır sana bir ihtiyacım yoktur. Her şeye kadir olan yüce Rabbimin halimi bilmesi bana kâfidir. Ben Onun kuluyum yalnız Ona sığındım, ateş de Onundur. Ne dilerse o olur" diyerek cevap verir. Bunun üzerine Cenab-ı Hak "Ey ateş, İbrahim'e karşı serin ve selamet ol" (Kur'an-ı Kerim Enbiya Suresi; 69) buyurur. Hz. İbrahim (AS)'in düştüğü yer güllük gülistanlık olur. Bu mucizenin gerçekleştiği yerin Şanlıurfa merkezinde Halil ür-Rahman Gölü (Balıklıgöl) alanı olduğuna inanılır.

Halil ür-Rahman Gölü (Balıklıgöl)

Nemrûd ve kavminin büyük bir bölümü bu mucize karşısında bile iman etmez. Hz. İbrahim(AS)'e iman eden azınlık içinde Nemrûd'un kızı (bir başka rivayete göre akrabası) Zeliha da vardır. Buraya kadar anlatılanlar Kutsal kitaplara uygun olmakla beraber Zeliha'nın akıbetini ancak rivayetlerden öğrenmekteyiz. Zeliha hakkındaki birçok rivayetten birine göre; bu mucize karşısında Zeliha, bulunduğu tepeden kendisini aşağı atar. O'na da bir şey olmaz. Hz. İbrahim(AS)'in yanına gidip ona iman eder. Bundan dolayıdır ki Zeliha'nın yere ayak bastığı yerde daha sonra oluşan göle "Aynzeliha Gölü (Zeliha Pınarı)" denir.

Aynzeliha Gölü

Bu olaydan sonra Hz. İbrahim (AS) kendisine inananları yanına alarak, şehrin 48 km güneydoğusundaki büyük dedesi ve amcası Harran'ın adıyla anılan Harran şehrine göç etmeye karar verir. Hz. İbrahim (AS), kardeşi (veya amcası) Harran'ın oğlu Hz. Lut ve beraberindekilerle birlikte, Harran şehrine gelir. Hz. İbrahim (AS)'in burada on beş yıl kaldığı belirtilmektedir.

Harran Kümbet Evleri

H. İbrahim(AS), Harran'dan güneye doğru kendisine yurt olarak tutacağı Halep Őehrine göç eder. Harran'ın 20 km güney batısındaki bir su kaynağında amcası kızı H. Sare ile evlenir. Bugün yarısı Akćakale İlćemizin sınırında, yarısı da Suriye'de kalmış olan bu su kaynağının bulunduğu alana "Düęün Gz" anlamında "Aynel Arus" denmiştir. H. İbrahim(AS), yoluna devam ederek Őam'a ulaşır. Halep Őehrinde uzun bir süre ćiftćilik ve hayvancılık yaparak ikamet eder. Daha sonra buradan Filistin-Ürdün ve Mısır'a gećer. Son olarak tekrar Filistin'e dönerek vefatına kadar burada yaşar. H. İbrahim (AS) sahih rivayete göre 200 yaşında vefat etmiştir. Kudüs'e bağlı Habrun kasabasında "El-Halil Mağarası"na (Bugün El Halil Kenti) defnedilmiştir.

H. İbrahim (AS) Kabri (El Halil Kenti / Filistin)

Fotoęraflar: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arřivi, Gülcan Acar, Burhan Akar, İbrahim H. Karaca, Mehmet Sait Rızvanoğlu

Yapım:

